

Schoolwebsite & privacy: over foto's etc

07 februari 2003

(update: 4/8/2006)

Wat mag je wel en niet doen op een (school)website? Foto's van kinderen plaatsen? Adresgegevens plaatsen? E-mail-adressen? Moet je ouders toestemming vragen?

De volgende aspecten zijn van belang:

- in het algemeen geldt dat publicatie van persoonsgegevens, en foto's waarop iemand herkenbaar is vallen daaronder, niet is toegestaan als iemand daar schade van kan ondervinden. In de wet staat letterlijk "Openbaarmaking van foto's waarop personen herkenbaar in beeld komen is niet geoorloofd indien de geportretteerde een redelijk belang heeft zich tegen de openbaarmaking te verzetten". Als voorbeeld wordt vaak gegeven dat je foto's van bekende mensen meestal niet mag publiceren, en dat je b.v. geen foto mag publiceren waarop iemand in een compromitterende toestand is afgebeeld. Uitgangspunt van de huidige wetgeving is dat je op de een of andere manier toestemming moet hebben om foto's te publiceren. De wetgever wil hiermee individuen beschermen.

Het probleem is dat je bij veel foto's zult denken "hier kan niemand schade van ondervinden", en dat achteraf kan blijken dat je dat verkeerd inschat. Zo publiceerde een school een foto van het team, maar kwam er achter dat een teamlid werd gestalked door een ex, en die ex wist door de foto op de site dat teamlid weer te vinden.

Na gesprekken met juristen en het College Bescherming Persoonsgegevens kun je eigenlijk alleen maar concluderen dat je beter geen foto's kunt publiceren waarop mensen herkenbaar zijn waarvan je niet expliciet toestemming hebt om hun foto te publiceren. En dat als je dat toch doet, je kans loopt dat iemand een proces tegen je begint als hij/zij schade meent te ondervinden. Het betekent ook dat je dan een register/archief moet aanleggen, zodat je eventueel later altijd kunt aantonen welke toestemming je had. En wat te denken van kinderen met meerdere opvoeders (bv gescheiden ouders)...

- het is nog steeds niet duidelijk in jurisprudentie of publicatie pas mag na toestemming of dat publicatie mag totdat blijkt dat er een redelijk belang is dat zich tegen publicatie verzet. Het eerste wordt in het algemeen geadviseerd. Bij twijfel: toestemming vragen.
- sommige scholen gebruiken het 'piepsysteem' > foto's worden geplaatst, maar worden verwijderd als personen bezwaar hebben. Gezien bovenstaande loop je dan op zijn minst het risico dat je een proces aan je broek krijgt. En als je weet dat bovenstaande geldt, is de vraag of je principieel nog het risico wil lopen iemand te schaden.
- voor zover wij konden nagaan, ook na overleg met het College Bescherming Persoonsgegevens, is het, voor scholen die dat toch willen, echter juridisch niet verboden om als volgt te handelen: in de schoolgids/aan het begin van het jaar wordt vermeld dat mogelijk foto's van feestjes e.d. online gemaakt worden en hoe mensen bezwaar kunnen maken tegen plaatsing van foto's. Het is bij deze handelswijze aan te raden goed bij te houden wie bezwaar heeft gemaakt en voor publicatie van elke foto dus te kijken of er iemand herkenbaar op staat die bezwaar heeft gemaakt. Ook moet je zorgen dat mensen later niet kunnen zeggen dat ze nooit hebben gezien dat ze bezwaar konden/moesten maken: hoe weet je dat ze de tekst hebben ontvangen en hoe ver moet je gaan om mensen op de inhoud te wijzen?
- het is te overwegen foto's te beschermen, bijvoorbeeld via een wachtwoord. Dat wachtwoord is dan alleen bekend bij de ouders (dit is beter dan geen wachtwoord, maar uiteraard kun je niet garanderen dat het wachtwoord alleen bekend blijft bij ouders).
- foto's die op publieke delen van de site staan, kunnen beter geen herkenbare personen bevatten. Foto's "op de rug" zijn b.v. wel mogelijk, maar als hij/zij b.v. een erg kenmerkend kledingstuk aan heeft KAN er al weer sprake zijn van persoonsgegevens (in de zin van iemand is voor anderen te identificeren).
- koppeling van foto's aan namen brengt meer risico met zich mee. U kunt zich voorstellen dat kwaadwillenden met de foto van een knappe leerling(e) en de naam gericht te werk kunnen gaan, en dat zult u niet willen bevorderen. Ook kan een foto zonder naam worden misbruikt, waarbij b.v. een lichaamsdeel wordt gecombineerd met compromiterend ander beeldmateriaal.
- als foto's met toestemming worden genomen en de gefotografeerden op de hoogte wordt gesteld dat de foto's getoond worden op een openbare website wordt er gesproken van 'in opdracht van de geportretteerde gemaakte portretten' (Artikel 19 & 20 Auteurswet). Als hij/zij bezwaar maakt, is publicatie in principe NIET toegestaan!
- men moet zich goed afvragen of men e-mail-adressen op een website wil plaatsen > er zijn programma's die automatisch het WWW afstropen naar mailadressen, om die vervolgens te bestoken met ongevraagde reclame. Een bekende truc daarvoor is een mailadres op te nemen in de vorm

pietje@(dit weglaten)provider.nl. Mensen die dat lezen weten dan dat ze een deel weg moeten laten, de automatische zoekprogramma's niet en gebruiken dan een onjuist mailadres.

- een school wilde kinderen via school een emailadres geven en vroeg of men ouders toestemming moest vragen. Bij navraag bij het College bescherming persoonsgegevens (CBP) kwam dit antwoord: "Het CBP ziet toe op de naleving van de Wet bescherming persoonsgegevens (WBP). In de WBP is niets geregeld over het geven van toestemming door ouders aan de school voor het krijgen van een e-mailadres. Het CBP adviseert u de ouders op de hoogte te stellen van het feit dat uw leerlingen via de school een e-mailadres kunnen krijgen".
- in brief ICT/A/2000/46083 van OCenW aan scholen ivm Kennisnet-mail staan enkele relevante zinnen: "Voor het aanleggen van een bestand van de e-mailadressen van de leerlingen gelden dezelfde regels ter bescherming van hun privacy, zoals die ook gelden voor andere persoonsgegevens die u van uw leerlingen registreert (deze regels zijn neergelegd in de Wet persoonsregistraties)" en "Het is raadzaam de ouders of verzorgers van minderjarige leerlingen op de hoogte te stellen van het feit dat via de school e-mailfaciliteiten worden aangeboden en dat in het kader daar-van een registratie van gegevens wordt aangelegd. Ouders of verzorgers die het mogelijk niet eens zijn met het gebruik van e-mail door hun kind dan wel met de niet anonieme registratie van de leerlingen in het e-mailbestand, zijn dan in staat dat kenbaar te maken".

Gerelateerde informatie treft u ondermeer op:

- een [artikel in het blad Focus](#);
- een dienst van de Britse overheid over [kinderen en projecten met digitale video](#), inclusief formulier om toestemming te vragen aan ouders;
- [de privacy-links](#) op onze link-pagina;
- Google, als u zoekt op [school/website/toestemming](#);
- Google, als u zoekt op ["foto website toestemming privacy ouders protocol"](#);
- [de voorbeeld protocollen rond ICT-gebruik op scholen](#).
- het is aan te raden uitleg te geven over wat de juridische kanten zijn van gebruik van persoonsgegevens (waaronder foto's), en dat die juridische aspecten het zinvol maken per gebeurtenis vast te leggen of er toestemming wordt gegeven persoonsgegevens (bv een foto) te gebruiken, b.v. op een schoolsite. Zo'n toestemming kan er als volgt uit zien (gebruikt u zelf afwijkende teksten op uw school? [Laat het ons aub weten!](#)):

Richtlijn Portretrecht

Om de privacybelangen van geportretteerden te respecteren zal, bij fotografie of overige wijze van afbeeldingen van personen die herkenbaar in beeld komen, de hieronder opgenomen toestemming voor publicatie worden aangeboden. Bij alles wat gebeurt op basis van deze toestemming zal respect voor het recht van de ouder(s)/het kind uitgangspunt zijn.

Hierbij wordt toestemming gegeven voor verveelvoudiging en openbaarmaking van de <op datum n> gemaakte fotografie/afbeeldingen. Het gebruik zal zich beperken tot uitingen digitaal en in hard copy van <schoolnaam> . Onder andere maar niet uitsluitend zullen de uitingen gebruikt worden binnen het internetdomein van <schoolnaam>, door haar organisatie en haar gelieerde werkmaatschappijen waarin ze een meerderheidsbelang vertegenwoordigt. Voor dit gebruik zullen geen kosten in rekening worden gebracht.

Eveneens verklaart ondergetekende dat er geen sprake is van een redelijk belang dat exploitatie van de fotografie/afbeelding door <schoolnaam> belemmert.

Getekend voor akkoord:

Naam:

Datum:
